

Predikan

Juldagen, 20111225, Värnamo kyrka (julotta), Mariakyrkan (högmässa), Årg 1

Psalmer: Julotta 119:- 429:- 121:- 124:- 123:- 122:- FS Högmässa: 119:- 707:- 129:- 127:- KJ

Läsningar: Jes 9:2-7; 1 Tim 3:16; Luk 2:1-20

Axel Fors

”Du kanske aldrig får veta att Jesus är allt du behöver, förrän Jesus är allt du har.”

Så skrev holländskan Corrie Ten Boom som under andra världskriget satt några år i ett av nazisternas koncentrationsläger eftersom hon gömt judar. Hon visste vad hon pratade om.

”Du kanske aldrig får veta att Jesus är allt du behöver, förrän Jesus är allt du har.”

Hos oss, i trygga Värnamo, *har* de flesta av oss mer än Jesus i våra liv. Vi ställer oss inte längre frågan vad vi behöver. Snarare är den vanligaste frågan i julklappstider: Vad ger man till den som redan har allt? Vi har ”allt”. Därför kan vi, och många andra i vår del av världen, också unna oss ”lyxen” att inte bry sig om en besvärlig och förmodat påhittad Gud. Åtminstone kan vi hålla Gud lite på lagom avstånd, så att det inte blir så besvärligt att tro. Vi tycker oss ha råd att *se* på julevangeliet som om det vore en saga.

Men så tänker jag på änkan Martha Geleta på Etiopiens landsbygd. Hennes man, Yadeta Dinsa, församlingsledare i en kyrka i Qelem Welega-området, mördades brutalt den 15 mars ifjor, när han, i hopp om att kunna stoppa en attack på en av församlingens medlemmar, klev mellan angriparen och församlingsmedlemmen. Martha är nu ensam med sex barn. Men med hjälp från Open Doors - en organisation med världens förföljda kristna som fokus - och den lokala kyrkan, får Martha trots allt förutsättningar att kunna försörja sig och barnen.

Martha har inte råd att se julevangeliet som en saga. Vad skulle hon annars hoppas på om det inte var för en Fredsfurste, en Gudomlig hjälte, som redan som barn delade hennes och barnens utsatthet och smärta, och som kan ge dem ett hopp just *nu*?

På så sätt blir Martha, trots den hjärtskärande verklighet hon lever i, och hennes avlidne make Yadeta, en uppmuntran och en utmaning till oss. De utmanar oss att, mitt i den ”lyx” som riskerar att göra oss blinda för våra verkliga behov, öppna ögonen för att *se* vilken oerhörd kraft och vilket hopp det ligger i att Gud blir människa och redan från början blir ett med de som är svaga och förföljda. Vilken oerhörd kraft och vilket hopp det ligger i att *se* att denna Människoson sedan lider vårt lidande och dör vår död, för att ge oss, och Martha, ett hopp om liv *mitt i* döden, ett hopp om liv *efter* döden. Så att vi kan se att han är allt vi behöver *redan nu*. Martha utmanar oss att varje dag komma ihåg att öppna ögonen för att *se* Jesus mitt i livet, i mitt liv.

Att fira jul handlar mycket om att *se*. Julens evangelium vill hjälpa oss att *se* vem Jesus är. Och är det inte därför så många av oss har byggt upp en julkrubba där hemma? För att vi ska kunna *se*, konkret och verkligt, det gudomliga under som utspelade sig i Betlehem.

Vi firar jul för att kunna *se* att Jesus är mitt ibland oss

I. Vi firar jul för att se att Jesus är en av oss

Det första vi ser, när vi spanar in i våra krubbor och upptäcker det lilla barnet, är att han är en människa som vi. En verklig människa. Han är där för att hjälpa oss förstå, och påminna oss varje dag, i glädjen och i tvivlet, om att det här med Gud och hans plan för oss, som visar sig tydligast i Jesus, inte är en saga, utan på riktigt. Precis lika riktiga och verkliga som våra egna liv. Det är just därför Jesus överhuvudtaget spelar roll. Det är just därför det är viktigt att fira jul, för att markera hur konkret jordnära Jesus är. Inga konstigheter. Inga artificiella tillsatser. Människa!

Därför är det nästan lite ironiskt att ibland få höra att julevangeliet är som en saga. Läkaren och evangelisten Lukas har nämligen skrivit sitt evangelium för att visa på motsatsen. I hela sin berättelse - från Jesu födelse, via död och uppståndelse, till hur den kristna tron till slut når Rom - är han noggrann med att visa på hur händelserna är förankrade i den verklighet som alla i Romarriket kände till. Lukas nämner olika kejsare vid namn, t.ex. Augustus. Han ger oss fler namn på småfurstar och romerska tjänstemän än vad någon annan författare i hela nya testamentet gör. Han vill ge läsaren ordentliga besked om vad som hänt, och genom att sätta in berättelsen i sitt historiska sammanhang markerar Lukas att det här inte alls är en myt, som det annars fanns gott om vid den här tiden. Nej, säger Lukas, hans källor bygger på den pålitliga judiska muntliga traditionen, där judiska barn redan i tidig ålder får memorera lärarens ord och viktiga berättelser *ordagrant* utantill. Ingen visklek här inte. Lukas vill med sin framställning visa att det är fråga om något som hänt på denna jord och som bevitnats av människor som ännu levde när han skrev ner sin berättelse. Lukas vill avfärda rykten som sprids om kristen tro. Det är hans avsikt.

Tänk att Jesus är så konkret och verklig att Romarrikets motsvarighet till skatteverket för upp honom i sin skattelängd. Till och med i en sådan konkret sak är Jesus lik oss. Han befinner sig inte på en hög piedestal med kunglig immunitet mot alla mänskliga bekymmer och förpliktelser. Nej, just där är han, i förtrycket och utsattheten. Jesus föds i en grotta, inredd till stall. Han delar den verklighet många människor lever i även i nutid.

Men så är det också något mer med Jesus. Det är konstigt att när detta lilla barn föds ställs saker på ända. I berättelsen om honom blir alla stora makthavare statister. Vem hade brytt sig om Augustus och Quirinius idag om inte Jesus fötts när de satt vid makten? Med den *verkliga* Jesus blir allt upp-och-nedvända-världen. Just en sådan värld Gud vill åstadkomma hos oss, med oss och i oss, när döden börjar arbeta baklänges, när kärleken tar makten och förlåtelsen blir en möjlighet, allt i och med att Jesus föds. Då förstår vi att Jesus inte bara var en verklig människa, utan också en märklig människa.

II. Vi firar jul för att se att Jesus är mer än vi

...*stor är vår religions hemlighet*, skriver aposteln Paulus till oss idag. Hemligheten är att denne Jesus kan göra sådant som ingen annan kan göra. Med honom händer sådant som inte händer med andra. Det ser vi när vi spanar in i krubban och ser de andra figurerna som samlas kring Jesus. Figurer som verkligen insett orden:

”Du kanske aldrig får veta att Jesus är allt du behöver, förrän Jesus är allt du har.”

I krubban hittar vi Maria och Josef. Hon 15. Han 30. De hade i stort sett inget annat än Jesus. De hade gett sig av från Nasaret. En liten by där människor säkerligen tittade snett på dem. Heder var mycket viktigt i den rådande kulturen, och skandalen var total när nu Josef inte var skulden till barnet i Marias mage, utan den helige Ande, vilket många i Nasaret, precis som många än idag, har mycket svårt för att acceptera. De fick lämna sitt hem, färdas 15 mil på slingriga vägar samtidigt som Maria är höggravid, och kom till en ny plats där man inte heller tog emot dem, utan hänvisade dem till att bo tillsammans med djuren. Sedan fick de fly undan en grym diktator, Herodes, som anstiftade massmord på barn. *Jesus var allt de hade*, rent konkret, men detta lilla barn klamrade de sig fast vid, till varje pris. De bar på honom, men egentligen var det kanske redan då *han* som bar *dem*? Hoppet om att han var den ängeln sagt att han var, Guds Messias, gjorde att de orkade fortsätta ett steg till. Barnet i deras famn visade att *Gud* var med dem och uppfyllde sina löften.

Och i vår krubba hittar vi också herdarna. De fattiga herdarna som där ute på ängarna runt Betlehem, vaktade de felfria lamm som senare skulle offras åt Gud på brännofferaltaret i det stora pampiga, guldglänsande templet i Jerusalem, för folkets synder. Mitt ibland dem föds Jesus, han som i vår kristna tro brukar kallas just Guds lamm. Herdarna får se att det inte är vi som behöver prestera lydnad och kärlek till Gud för att han skall hjälpa oss genom livet. Vi behöver inte förse Gud med offer, han förser oss med ett offer. I Jesus offerar sig Gud för att göra det trasiga i världen helt, för att ge oss ett liv med hopp, också i tider av mörker. Redan här, i julnattens födelseunder, blir de fattiga herdarna själva tecknet på hur allt som händer runt Jesus pekar fram emot det han kommit för att göra: hjälpa oss till förlåtelse, rädda oss undan ondskan, bli vår fredsfurste som dör i vårt ställe för att föra oss *genom* döden till evigt liv.

Ofta vill vi ta reda på om Jesus är värd att tro på, lita på och be till genom att kräva bekräftelse på hans gudomlighet genom stora maffiga, häftiga underverk. Men det har vi inte mycket för. Jesus rör sig nämligen inte så ofta i den religiösa underhållningsbranchen. Letar vi där efter honom, letar vi förgäves. Se bara på hur Jesus själv är helt passiv i julevangeliet. Han bara är. Han *är* mitt ibland oss, så att vi kan fästa våra blickar på honom, ta hand om honom, älska honom och ta honom till vårt hjärta. Julkrubborna därhemma hjälper oss att *se* och komma ihåg att vi inte ska leta efter Gud på fel ställe. Det som verkligen visar att Jesus är mer än vi, rent gudomlig, det är hans fattigdom. Det är i denna fattigdom som hela himlens härlighet träder fram. Där vill inte vi vara. Dit vill inte vi se. Där är Jesus. Frivilligt!

Tänk vilket hopp för Martha Geleta. Tänk vilket hopp för den mobbade på Apladalsskolan. Tänk vilket hopp för den ensamme, utanför julhelgens gemenskap. Tänk vilket hopp för den som också denna julhelg i desperation dövar sin ångest och känsla av otillräcklighet med sprit. Tänk vilket hopp för barn i splittrade familjer som måste välja om man i år ska fira jul med mamma *eller* pappa. Tänk vilket hopp för de barn som, liksom Jesus, utsätts för fara från galna makthavare och krigets och våldets fador, just i denna stund. Där är Jesus. Här är Jesus. Vi är inte ensamma. Gud är tillsammans med oss, ser oss så att vi ska kunna se

honom. Jesus är där vi helst vill slippa att gå. Men Jesus är där för att hjälpa oss att *vilja* gå dit. Lämna vår tron av kristall och våga skita ner oss utan att tänka på egen vinning och på vad jag tjänar på det. *Du kommer inte att tjäna någonting på att följa det lilla barnet på hans väg till himlen.* Men du kommer att få vara nära Jesus, Gud mitt ibland oss. Det är det enda som betyder nåt *egentligen!* Hela Jesu liv står i förföljelsens tecken. Från första stund till den sista. De som står honom nära delar också förföljelsen med honom. Det är en utmaning till oss! Ett sätt att göra det kan vara att skicka en kort och hoppfull julhälsning till Martha och hennes barn i Etiopien, via organisationen Open Doors. Eller hjälp ett barn att rita en teckning till dem. Det är inte svårt. Adress finns i er agenda. De behöver få känna att de inte är ensamma.

III. Vi firar jul för att *se att* Jesus är Gud och människa

Det är den kristna kyrkans stora glädjeämne. Det är vår religions stora hemlighet: att Gud har uppenbarat sig som en jordisk varelse för att visa att våra liv har en mening och ett gudomligt mål, trots att all ondska i och utanför oss tycks visa på motsatsen.

Gud utlämnar sig i människans våld. Gud är vår bror. Gud vet vad det vill säga att leva här på jorden. *Ordet är nära dig, i din mun och i ditt hjärta,*¹ skriver aposteln Paulus i Romarbrevet. Guds ord, Guds vilja, Guds skaparglädje finns *nära* när Jesus föds. Det är inte långt borta i en avlägsen himmel och oåtkomligt för en vanlig människa, med ett vanligt jobb och så och så många år i svensk skola. Nej *Ordet är nära dig, i din mun och i ditt hjärta.* Så nära som ett litet barn att älska. Och hemligheten är att den som älskar Gud förvandlas allt mer till hans likhet.

När krubban om tjugo dagar åker ner i sin dammiga låda igen och vi inte kan *se* de älskade figurerna mer och ha dem som påminnelse om Jesu närvaro i våra liv, då får vi komma ihåg att vår kyrkas altare är symbolen för krubban. Här är altaret. Julkrubba året runt! Här tar Jesus plats konkret, varje gång vi firar nattvard, konkret i bröd och vin, för att kunna födas i ditt hjärta. Det är verkligen en levande julkrubba att samlas omkring ofta, för att liksom herdarna *se* och uppleva Guds godhet, konkret och verkligt. Så är vi tillbaka där vi började.

”Du kanske aldrig får veta att Jesus är allt du behöver, förrän Jesus är allt du har.”

Låt oss, den här julen, hjälpa varandra att *se* vårt behov av Jesus, *se* den levande Jesus själv, *innan* han är allt vi har kvar. Men om inte så blir fallet. Låt oss då hoppas att vi *ser* honom, när han till slut, vid livets och tidens slut, kommer åter och *Gud blir allt, överallt.*²

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.

¹ Rom 10:8 jfr 5 Mos 30:12

² 1 Kor 15:28

Skriv en julkhälsning till Martha Geleta, Etiopien

Yadeta Dinsa, en trogen ledare i Full Gospel Church i Qelem Welega området, mördades brutalt när han försökte stoppa en attack på kyrkans en av kyrkans medlemmar den 15 mars 2010. Yadeta klev mellan angriparen och församlingsmedlemmen, i hopp om att stoppa attacken, men han höggs ner och avled på platsen.

Yadetas änka, Martha, är nu ensam med sex barn och har ingen möjlighet att försörja dem på egen hand. Open Doors samarbetar med den lokala kyrkan för att hjälpa Martha och barnen, i form av mat, stöd och pengar till övriga behov. Skriv gärna till Martha och hennes barn. De behöver få känna att de inte är ensamma.

Vägledning för brevskrivning

- Skriv enkelt, tydligt, och skriv helst på engelska.
- Skriv en kort och uppmuntrande hälsning, och gärna en bibelvers.
- Skriv aldrig nåt negativt om islam eller muslimer.
- Skicka inte pengar.
- Skriv gärna ditt namn, och vilket land du bor i, men skriv inte adressen.
- **Nämn aldrig Open Doors vid namn.**

Skicka din hälsning i ett kuvert till:

Martha Geleta
c/o Open Doors
Box 48
701 40 Örebro

www.open-doors.se